

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taiteen perusopetus on tavoitteellisesti etenevää ja oppilaan taitotason huomioivaa, ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen koulutusta, joka tukee varhaisiästä lähtien oppilaan kasvua, elinikäistä oppimista, taidesuhteen ja taitojen muodostumista sekä edistää mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Taiteen perusopetus edistää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestävä elämäntapaa.

Tämä lause ei poissulje mahdollisuutta tarjota koulutusta aikuisille, mutta tarpeen vaatiessa se antaa perustellun mahdollisuuden laittaa lapset ja nuoret etusijalle. Koulutusmuodon alkuperäinen tarkoitus on tarjota taiteen perusopetusta ja siitä saatavaa osaamista ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Lain uudistamisen tavoitteena on lisätä saatavuutta ja saavutettavuutta, mutta sen ei tulisi kuitenkaan vähentää lasten ja nuorten mahdollisuuksia. Lasten ja nuorten säilyminen TPO-rahoituksen pääkohderyhmänä on tärkeää yksilöiden pitkäkestoisen hyvinvoinnin, yhteiskunnan kestävä kehityksen, tulevaisuuden sekä laajemmin myös koko musiikkielämän näkökulmasta. Muotoilu ensisijaisesti lapsille ja nuorille ei sulkisi pois opetuksen järjestämistä aikuisille.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Koulutuksen järjestämiseksi tulee laatia kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma, joka on laadittu 1 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Koulutuksen järjestäjä hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman.

Nykyisin oppilaitokset laativat opetussuunnitelmansa ja koulutuksen järjestäjä (esimerkiksi kunta) hyväksyy ne. On tärkeää, että tämä käytäntö säilyisi ja siten varmistettaisiin pedagoginen asiantuntemus sekä että opetussuunnitelmat on laadittu taidealakohtaisesti ja että niissä voidaan huomioida oman toimintaympäristön maantieteelliset (esim. saaristo) olosuhteet sekä opetussuunnitelmaan soveltuvin osin oman toimintaympäristön kulttuuriperinnön vaaliminen ja kehittäminen.

Varhaisiän musiikkikasvatus on tärkeä osa musiikin alalla taiteen perusopetusta, mutta sitä ei tulisi määrittää opintopisteinä osaksi varsinaisen oppimäärän laajuutta.

Opintopiste oppimäärän mitoitukseen on hyvä ja yhteneväinen tapa myös muihin koulutusmuotoihin verrattuna. Tässä olisi monilla eri tavoin suureksi eduksi se jos uudessa opintopistemallissa olisi yhtenäisyyttä esim. lukioiden ja korkeakoulujen välillä.

Edellisen lisäksi olisi tärkeää että, oppilaan omaehtoinen työskentely kirjattaisiin tähän mukaan osaamisperusteisuuden ohella ja voitaisiin siten tunnistaa omaehtoinen työskentely osana oppimista ja osaamisen kehittyminen oppimistapahtuman ulkopuolella. Osaamisperusteisuus olisi erityisen tärkeää huomioida osana opintopisteen määrittelyä musiikin alalla. Esille nousee myös kysymys taidealakohtaisina eroina itsenäisen työskentelyn määrissä, koska musiikin alalla on itsenäinen harjoittelu todella merkittävä osa opintoja. Taiteen perusopetuksen luonteeseen kuuluu tavoitteellisesti etenevä oppiminen ja osaamisen kehittäminen. Olisi siten hyvin tärkeää, että opetussuunnitelman perusteissa velvoitetaan myös osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen, ja että todistusten myöntäminen perustuu sekä suoritettuun tuntimäärään että saavutettuihin taitoihin. Tämä on johdonmukaista suhteessa tavoitteisiin, joissa painotetaan oppilaan taitotason huomioimista ja tavoitteellista etenemistä. Oppimäärää ei tulisi edellä mainitun vuoksi määritellä ainoastaan niin, että sen laajuus olisi vain opetustunteja. Taidealojen eroavaisuudet ja kunkin taiteenalan ominaispiirteet tulisi huomioida sekä siten taidealoittain turvata pedagogisesti perustellut ratkaisut myös yksilö- ja ryhmäopetuksen välillä.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taiteen perusopetukselle on ominaista pitkät perinteet yhteistyössä musiikin alalla.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

VOS-oppilaitokset ovat oman opetus- ja taidealansa peruskoulutuksen keskeisimmät toimijat eri puolilla Suomea. Hankerahoitus on merkittävä oppilaitosten jatkuvan kehittämistoiminnan kannalta ja mahdollistaa uudenlaisten toimintamuotojen vakiinnuttamisen oppilaitosten käytäntöön. VOS-oppilaitoksille suunnatun kehittämisrahoituksen ehdotettu jakaantuminen useammalle kohteelle ja momentille veisi kehittämismahdollisuuksia kauemmaksi oppilaitosten todellisista kehittämistarpeista. Uusi kansallinen vastuutehtävä on kannatettavaa mikäli se on mahdollista rahoittaa erillisesti, sillä se ei korvaa oppilaitoksissa tapahtuvaa opettajia ja oppilaita osallistavaa kehittämistoimintaa.

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taidealojen oppimäärien osaamistavoitteet vaativat eri määrän esim. motorista harjaantumista. Musiikissa soittimen hallinta ja osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää yksilöllistä etenemistä ja se ei etene vuosiluokittain verrattavalla tavalla. Yksilöopetusta edellyttävän musiikin oppilasmäärän vertaaminen ryhmissä opetettaviin taiteisiin asettaisi musiikin epäyhdenvertaiseen asemaan. Musiikin opetuksen eroavaisuus moniin muihin taideaineisiin on tunnistettu kun musiikkioppilaitoslaki muutettiin taiteen perusopetuslaiksi 1998 laadukkaan taiteen perusopetuksen musiikissa perustuen pitkälti yksilöopetukseen toisin kuin muut taidelajit. Vaarana nähdään suoritteiden vaikutus rahoituksen osalta oppilaitoskohtaisten osaamiskriteereiden madaltamiseen. Lisäksi eri taideaineiden osalta suoritteiden valtakunnallinen vertailu olisi hyvin haasteellista. Olisi hyvä selvittää myös mahdollisuutta jakaa oppimäärä kolmeen osaan, jolloin esim. 500 tunnin opintokokonaisuuksien valmistumisista saisi suoritteen (500/1000/1500)

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Samoilla argumenteilla kuin opettajien osalta on tärkeää että rehtori omaa muiden aiemmin määriteltyjen kelpoisuuksien ohella myös pedagogista osaamista.

Lisätietoja kohdassa 20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On tärkeää huomioida eri taiteenaloilla välttämättömät pedagogiset ratkaisut: osassa taidemuodoista opetus on enemmän yksilöopetusta, mutta osassa opetusta voidaan antaa ryhmämuotoisesti.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

.... jolla on asianomaisella taiteenalalla saavutettu taiteellinen tai muu ammatillinen ansioituneisuus sekä vähintään 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot

Oppilaitoksilla tulisi olla jatkossakin mahdollisuus asettaa omassa rekrytoinnissaan pedagogisen osaamisen huomioivia kelpoisuusehtoja, sillä on tärkeää, että pedagoginen koulutus (60 op) sisältyy kaikkiin kelpoisuusluokkiin. Lisäksi asetuksen kohta 5 (jos opettajaksi ilman tutkintoa taiteellisten ansioiden perusteella) olisi ongelmallinen myös sen vuoksi, että se jättäisi kelpoisuuden arvioinnin koulutuksen järjestäjän vastuulle ilman selkeitä kriteerejä.

TPO-opettajien koulutuksen merkitys on monilla eri tavoin verrattavissa aineenopettajien koulutukseen. Pedagogisten taitojen merkityksen ei voida olettaa myöskään vähentyvän tulevaisuudessa ja onkin oletettavissa että niiden merkitys tulee vielä aiempaa tärkeämmäksi tulevana vuosina. Kelpoisuusvaatimusten madaltaminen yllä mainitulta osin voi heikentää oppimistuloksia sekä koulutuksen arvostusta ja ko. taidealan vetovoimaa laajemmin myös taidealan ylimmän koulutusmuodon ja alan opettajankoulutuksen näkökulmasta.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Yleinen kommentti

Naantalin kaupunki, taiteen perusopetuksen koulutuksen järjestäjänä, kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Tahdomme osaltamme myös tuoda esille sen, että näitä taitoja voidaan hyödyntää myös muilla kuin taidealoilla. Esimerkiksi musiikin monet taidot tukevat uuden oppimista ja tuovat valmiuksia opetus- ja kasvatusaloille sekä erilaisiin ryhmä- ja vuorovaikutustilanteisiin. Nämä taidot lisäävät yksilön hyvinvointia ja oppimisvalmiuksia, kasvattavat pitkäjänteisyyttä ja kehittävät abstraktioiden hallintaa.

Huhtala Sauli

Naantalin kaupunki - NAANTALIN KAUPUNKI. TAITEEN PERUSOPETUS.
NAANTALIN MUSIIKKIOPISTO